

Dringende medische hulpverlening

Versie nr: 2

Laatste wijziging: **8-2018**

1. Waartoe dient deze fiche?
2. Wat is dringende medische hulp?
3. Wie heeft recht op dringende medische hulp?
4. Aan welke voorwaarden moet ik voldoen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?
5. Wat moet ik doen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?
6. Bij welk OCMW moet ik mijn aanvraag voor dringende medische hulp indienen?
7. Wat moet ik doen indien het OCMW waarmee ik contact heb opgenomen, zegt dat het niet bevoegd is om mijn aanvraag te behandelen?
8. Wie kan een medisch getuigschrift geven als bewijs van de dringende noodzakelijkheid van de medische hulp?
9. Mag ik dringende medische hulp aanvragen voor een ingreep die niet heel dringend is?
10. Kan het OCMW weigeren mij te helpen als het van mening is dat de medische hulpverlening niet dringend is?
11. Is het mogelijk dat het OCMW mij niet laat kiezen in welk ziekenhuis of bij welke arts ik verzorgd word?
12. Kan ik bij een ongeluk een beroep doen op een ziekenwagen?
13. Kan ik het OCMW vragen mijn ziekenhuisfactuur te betalen?
14. Heb ik recht op dringende medische hulp als ik België binnengekomen ben met een toeristenvisum van 3 maanden?
15. Heeft een illegaal kind ook recht op dringende medische hulp?
16. Heb ik recht op dringende medische hulp als ik dakloos ben?
17. Mag het OCMW mijn gegevens gebruiken voor welke doeleinden ook?
18. Kan het OCMW-personeel de politie op de hoogte brengen van mijn aanwezigheid in België?
19. Hoe kan ik ingaan tegen een beslissing van het OCMW betreffende dringende medische hulp?

20. Hebben illegalen enkel recht op dringende medische hulp?

21. Wat moet ik doen als het OCMW mij niet kan helpen?

22. Waar kan ik terecht als ik nog vragen heb?

1. Waartoe dient deze fiche?

Deze fiche maakt deel uit van een verzameling fiches die voor iedereen toegankelijk is via de website www.ocmw-info-cpas.be.

Al deze fiches geven antwoord op belangrijke vragen over de steun en bijstand van het OCMW (Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn).

Indien u het antwoord op uw vraag niet zou vinden in één van deze fiches of indien u een zeer precieze vraag hebt over een welbepaalde steun of bijstand, aarzel dan niet van contact op te nemen met het OCMW van de gemeente waar u woont.

Onder de titel van elke fiche vindt u een kadertje met de datum van de fiche en de datum van de laatste aanpassing. Vergeet niet van deze even te bekijken zodat u zeker bent dat de fiche die u gebruikt nog niet verouderd is.

De informatie die hier wordt aangeboden is geen wettige basis om rechten te doen gelden. Daarvoor verwijzen we naar wetteksten en reglementen.

2. Wat is dringende medische hulp?

Dringende medische hulp is een **medische** hulp in de vorm van een **financiële tussenkomst van het OCMW in de medische kosten** die wordt toegekend aan een persoon die illegaal in België verblijft en aan Europese werkzoekenden, studenten of economisch niet-actieven.

Dringende medische hulp is geen financiële hulp die rechtstreeks aan de persoon wordt uitgekeerd, maar die enkel de toegang tot medische zorg wil verzekeren door de arts, het ziekenhuis, de apotheker, ... te betalen.

De naam doet vermoeden dat het enkel gaat om **dringende hulp** (bv. bij een ongeval of tengevolge van een ziekte), maar dit is niet zo. Dringende medische hulp kan ook betrekking hebben op een medisch onderzoek, een kinesitherapiebehandeling of zelfs een eenvoudig bezoek aan de huisarts. De dringende noodzakelijkheid van de medische hulpverlening wordt uitsluitend bepaald door een arts, niet door de patiënt of door het OCMW.

Dringende medische hulp is meestal de enige vorm van maatschappelijke dienstverlening waarop de betrokkenen recht hebben. Gezinnen met illegale kinderen kunnen echter ook in aanmerking komen voor een andere bijzondere bijstand: materiële hulp in de vorm van huisvesting in een opvangcentrum ([zie fiche “materiële hulp aan illegale kinderen”](#)).

3. Wie heeft recht op dringende medische hulp?

Personen die **illegaal in België verblijven** en Europese werkzoekenden, studenten of economisch niet-actieven die niet over voldoende financiële middelen beschikken om hun gezondheidszorg te betalen, hebben recht op de dringende medische hulpverlening van het OCMW. Dit wil zeggen dat wanneer deze persoon behoeftig is, het OCMW zijn medische kosten op zich neemt.

Meestal is dit de enige bijstand van het OCMW waarop deze personen recht hebben. Het OCMW kan in bepaalde omstandigheden echter toch beslissen hun andere bijstand (voor huisvesting, voeding, kleding, ...) te verlenen. Dit wordt echter niet bij de wet bepaald en het OCMW is dus niet verplicht deze hulp te verlenen. Wanneer het OCMW toch deze hulp verleent, moet het deze met zijn eigen middelen betalen. ([Zie rubriek “Hebben illegalen enkel recht op dringende medische hulp?”](#)).

4. Aan welke voorwaarden moet ik voldoen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?

Om gebruik te kunnen maken van dringende medische hulp, dient u aan de volgende twee voorwaarden te voldoen:

Voorwaarde 1: u verblijft illegaal in België of bent een Europese werkzoekende, student of economisch niet-actieve persoon

Iedere buitenlander **die niet of niet meer over een verblijfsrecht in België beschikt**, verblijft illegaal in België. Dit is bv. het geval voor afgewezen asielzoekers, buitenlandse (oud-)studenten zonder verblijfsrecht, afgewezen kandidaten voor gezinshereniging en illegale immigranten.

Soms worden er synoniemen gebruikt voor personen die illegaal in België verblijven. Het gaat om de volgende termen: illegalen, illegale gastarbeiders, uitgeprocedeerde asielzoekers en illegale buitenlandse werknemers.

Europese ingezetenen in illegaal verblijf kunnen ook dringende medische hulp verkrijgen als zij werkzoekende zijn, student of economisch niet-actief. Zij moeten echter bewijzen dat zij aan de voorwaarden voldoen.¹

Indien u een aanvraag tot dringende medische hulp indient, zal het OCMW u enkele vragen stellen om uw verblijfsstatuut na te gaan, met name of u illegaal in ons land verblijft. Het OCMW-personeel is verplicht om uw gegevens vertrouwelijk te behandelen, u hoeft dus niet bang te zijn dat het OCMW de politie belt.

Voorwaarde 2: u bent behoeftig

Om recht te hebben op dringende medische hulp, dient u behoeftig te zijn.

Via een maatschappelijk onderzoek bepaalt het OCMW op basis van uw inkomsten, lasten en de personen die bij u inwonen, of u behoeftig bent.

¹ Zij beschikken over een document "bijlage 9/9ter".

Het OCMW zal u enkele vragen stellen over de staat van uw inkomsten. Het is uiterst belangrijk dat u aan dit onderzoek meewerkt en dat u het OCMW inlicht over al uw financiële middelen. Wanneer u niet alle informatie over uw situatie verschaft, loopt u het risico dat het OCMW weigert u te helpen.

Wanneer beide voorwaarden zijn vervuld, kunt u gebruik maken van dringende medische hulp en zal het OCMW tussenkomen in de betaling van uw medische kosten.

5. Wat moet ik doen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?

Je moet je altijd tot het OCMW wenden alvorens de medische zorg toegediend te krijgen. Soms is dat echter niet mogelijk bij dringende medische hulp en moet die onmiddellijk toegediend worden. De stappen die u dient te ondernemen, verschillen al naargelang u het OCMW kunt verwittigen voordat u naar de dokter gaat.

a) Ik kan het OCMW op voorhand verwittigen

Indien mogelijk, gaat u naar het OCMW van de gemeente waar u woont en dient u een aanvraag tot dringende medische hulp in **voor u naar het ziekenhuis of naar de dokter gaat**. Het OCMW moet kunnen controleren of u voldoet aan de voorwaarden voor dringende medische hulp voor het uw medische kosten op zich kan nemen.

Nadat u uw hulpaanvraag heeft ingediend, verloopt de procedure meestal als volgt:

- Een arts, aangeduid door het OCMW, bepaalt de dringende noodzakelijkheid van de hulpverlening op basis van een medisch onderzoek. Hij geeft u een medisch getuigschrift dat de dringende noodzakelijkheid van de medische hulpverlening bevestigt. Dit getuigschrift is zeer belangrijk. Zonder dit getuigschrift zal het OCMW in principe niet bereid zijn om de medische kosten op zich te nemen. **Let op**, enkel een erkende arts (of tandarts) kan dit getuigschrift opstellen! (zie “[Wie kan een medisch getuigschrift geven als bewijs van de dringende noodzakelijkheid van de medische hulp?](#)”)

- U brengt dit medisch getuigschrift naar het OCMW en vraagt of het de kosten voor de medische zorg die u nodig hebt, op zich kan nemen. Het OCMW zal een maatschappelijk onderzoek uitvoeren om na te gaan of alle voorwaarden zijn vervuld. Zo ja, zal het OCMW u in principe dringende medische hulp verlenen, dit wil zeggen dat het bereid is om uw medische kosten te betalen.

In principe zal het OCMW een beslissing nemen met alle praktische modaliteiten voor de overname van uw medische zorg (duur van de overname, nodige documenten, gedekte verstrekkingen,...).

Nadat het OCMW de beslissing van toekenning genomen heeft, overhandigt het u een "informatieformulier betreffende medische hulp" zodat u toegang krijgt tot bepaalde zorg, voornamelijk voor verzorging in een ziekenhuis. Dit formulier bevat identificatiegegevens die het ziekenhuis of de artsen in staat stellen uw situatie ten aanzien van de hulp te verifiëren.

Om te weten bij welk OCMW u de aanvraag tot dringende medische hulp moet indienen, zie fiche "[Bij welk OCMW moet ik mijn aanvraag tot dringende medische hulp indienen?](#)".

b) U kunt het OCMW niet op voorhand verwittigen

Enkel wanneer het **uiterst** dringend is, mag u rechtstreeks naar het ziekenhuis gaan. Laat uw arts of de sociale dienst van het ziekenhuis zo snel mogelijk weten dat u geen ziekte- en invaliditeitsverzekering (ziekenfonds) hebt en dat u de eventuele factuur niet zult kunnen betalen.

Neem contact op met de sociale dienst van het ziekenhuis en vraag hun bij het OCMW de procedure "dringende medische hulp" te starten.

Het ziekenhuis zal in principe rechtstreeks contact opnemen met het OCMW voor de betaling van de factuur. Vergewis u er echter van dat de procedure voor dringende medische hulp wel degelijk werd gestart bij het OCMW. Het is immers absoluut

noodzakelijk dat deze procedure zo snel mogelijk wordt gestart. Om zeker te zijn, kunt u een bewijs vragen. Aarzel niet om opnieuw contact op te nemen met de arts of met het ziekenhuis indien u toch een factuur krijgt.

6. Bij welk OCMW moet ik mijn aanvraag voor dringende medische hulp indienen?

Indien u het OCMW op voorhand kunt verwittigen, moet de aanvraag tot dringende medische hulp in principe worden ingediend bij het OCMW van de gemeente **waar u woont**.

7. Wat moet ik doen indien het OCMW waarmee ik contact heb opgenomen, zegt dat het niet bevoegd is om mijn aanvraag te behandelen?

Het is mogelijk dat een ander OCMW bevoegd is voor de behandeling van uw aanvraag. Wanneer dit het geval is, moet het OCMW waar de hulpaanvraag werd ingediend, **zelf de aanvraag overdragen** naar het bevoegde OCMW en u op de hoogte brengen. Voor meer informatie, zie fiche “[de procedure van een steunaanvraag](#)”.

8. Wie kan een medisch getuigschrift geven als bewijs van de dringende noodzakelijkheid van de medische hulp?

Enkel een “erkende” arts (of tandarts) mag dit medisch getuigschrift opstellen. In principe gaat het om een erkende arts van het RIZIV (Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering), een speciale dienst van de Belgische overheid.

De getuigschriften van apothekers, kinesitherapeuten, ... worden niet in overweging genomen om de hulp van het OCMW te verkrijgen.

9. Mag ik dringende medische hulp aanvragen voor een ingreep die niet heel dringend is?

Enkel **een arts** kan bepalen of een medische hulpverlening dringend is of niet. Indien hij van mening is dat de verzorging die u nodig heeft, dringend is, zal hij een medisch getuigschrift opstellen als bewijs van de dringende noodzakelijkheid.

Een operatie, de voorbereiding op een bevalling, een medisch onderzoek, een kinesitherapiebehandeling, geneesmiddelen, ... kunnen in aanmerking worden genomen voor dringende medische hulp.

Vergeet niet aan het OCMW inlichtingen te vragen over het medisch getuigschrift. Het is immers het belangrijkste document om gebruik te kunnen maken van dringende medische hulp.

10. Kan het OCMW weigeren mij te helpen als het van mening is dat de medische hulpverlening niet dringend is?

Neen, enkel een erkende arts kan bepalen of de medische hulpverlening dringend is. Wanneer het OCMW echter misbruik vermoedt, kan het steeds de mening van een andere arts vragen.

11. Is het mogelijk dat het OCMW mij niet laat kiezen in welk ziekenhuis of bij welke arts ik verzorgd word?

Ja, dat is mogelijk. De OCMW's beschikken over een zekere autonomie die hen de mogelijkheid bieden bv. enkel met openbare ziekenhuizen of bepaalde artsen en apothekers samen te werken.

Echter:

- wanneer u per ziekenwagen naar een ziekenhuis wordt gebracht, is de ziekenwagen verplicht u naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis te brengen en zal het OCMW het ziekenhuis dus niet kunnen kiezen,
- wanneer u een bijzondere behandeling volgt bij een gespecialiseerde arts, zal het OCMW u niet kunnen verplichten om te veranderen van arts, behalve wanneer het OCMW een andere arts met dezelfde specialisatie vindt, die u dezelfde kwaliteit van verzorging kan bieden.

In de beslissing van het OCMW zal in principe worden verduidelijkt naar welke artsen en apothekers u kunt gaan. Het OCMW zal u misschien een medische kaart geven waarop het adres van de arts of apotheker staat, of een document dat u aan hen moet doorgeven (requisitoir).

12. Kan ik bij een ongeluk een beroep doen op een ziekenwagen?

Ja, iedereen mag gebruik maken van een ziekenwagen of eerstehulpdiensten.

13. Kan ik het OCMW vragen mijn ziekenhuisfactuur te betalen?

Neen, naar het OCMW gaan en vragen of het een ziekenhuisfactuur wil betalen, wordt niet beschouwd als een aanvraag tot dringende medische hulp.

Indien u, nadat u werd verzorgd, naar het OCMW gaat met een ziekenhuisfactuur en vraagt of het deze wil betalen, zal het OCMW dit beschouwen als een aanvraag tot financiële bijstand. Wanneer u echter illegaal in ons land verblijft of een Europese werkzoekende, student of economisch niet-actieve bent, zal het OCMW waarschijnlijk weigeren om deze bijstand te verlenen.

Opdat het OCMW uw medische verzorging in het kader van dringende medische hulp zou betalen, moet ofwel u het OCMW verwittigen **voor** u naar het ziekenhuis gaat, ofwel het ziekenhuis het OCMW voor u verwittigen omdat u rechtstreeks met spoed bent gekomen en

omdat u heeft vermeld dat u dringende medische hulp nodig heeft ([zie fiche “Wat moet ik doen om gebruik te kunnen maken van dringende medische hulp?”](#)).

14. Heb ik recht op dringende medische hulp als ik België binnengekomen ben met een toeristenvisum van 3 maanden?

Nee, behalve als uw visum is verlopen en u zich illegaal op het grondgebied bevindt. Toeristen hebben geen recht op DMH.

Let op, als u uw toeristenvisum hebt gekregen doordat een van uw vrienden of familieleden zich hiervoor garant heeft gesteld, is het echter mogelijk dat het OCMW weigert u te helpen ofwel toch de hulp verleent, maar het bedrag van de hulp tracht terug te vorderen bij uw garant. Bij toeristenvisums stopt de verantwoordelijkheid van de garant immers pas na 2 jaar en dus niet wanneer het visum is verlopen.

15. Heeft een illegaal kind ook recht op dringende medische hulp?

Ja, een illegaal kind heeft recht op dringende medische hulp.

Sinds 2004 voorziet de wet echter ook een bijzondere bijstand voor kinderen die samen met hun gezin illegaal in België verblijven. Deze bijzondere bijstand wordt “materiële hulp” genoemd, aangezien het niet gaat om een financiële hulp.

Deze bijstand wordt verleend in de vorm van **huisvesting in een opvangcentrum**, voeding, kleding, zakgeld, sociale en medische begeleiding, het recht op onderwijs en hulp bij vrijwillige terugkeer.

Indien u meer wil weten over deze bijzondere bijstand, zie fiche [“materiële hulp ten gunste van kinderen die illegaal verblijven”](#).

16. Heb ik recht op dringende medische hulp als ik dakloos ben?

Ja, als u over onvoldoende financiële middelen beschikt volgens het OCMW (zie “[Aan welke voorwaarden moet ik voldoen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?](#)”), hebt u recht op dringende medische hulp.

17. Mag het OCMW mijn gegevens gebruiken voor welke doeleinden ook?

Neen, de gegevens die op de medisch getuigschriften worden vermeld of die hieruit kunnen worden afgeleid, worden vertrouwelijk behandeld. Het OCMW mag deze gegevens niet gebruiken om een terugbetaling van de overheid te verkrijgen voor de hulp die het u heeft verleend.

18. Kan het OCMW-personeel de politie op de hoogte brengen van mijn aanwezigheid in België?

Neen, net als dokters of advocaten, is het personeel van het OCMW gebonden aan het **beroepsgeheim**. Dit wil zeggen dat uw sociaal assistent verplicht is om alle gegevens die u hem geeft, vertrouwelijk te behandelen.

Personen die illegaal in België verblijven, moeten dus niet bang zijn dat het OCMW contact opneemt met de politie, de Dienst Vreemdelingenzaken, ...

19. Hoe kan ik ingaan tegen een beslissing van het OCMW betreffende dringende medische hulp?

Wanneer u van mening bent dat het OCMW niet de beslissing heeft genomen, dat het had moeten nemen, dan kunt u bij de **Arbeidsrechtbank** beroep aantekenen tegen de beslissing van het OCMW.

Het beroep moet worden aangetekend bij de **Arbeidsrechtbank**, die wordt vermeld in de beslissing van het OCMW. Indien u de beslissing van het OCMW niet hebt ontvangen, kunt u uw beroep in principe aantekenen bij de rechtbank van de plaats waar u woont ([zie fiche “de procedure van een steunaanvraag”](#)).

20. Hebben illegalen enkel recht op dringende medische hulp?

Met het oog op een betere beteugeling van de financiële uitgaven binnen de hulpverleningssector heeft de Belgische regering in 1996 besloten dat illegale buitenlanders geen recht meer hebben op de maatschappelijke dienstverlening van het OCMW, **met uitzondering van** dringende medische hulp.

Gezinnen met illegale kinderen komen echter ook in aanmerking voor andere bijstand: materiële hulp in de vorm van huisvesting in een opvangcentrum ([zie fiche “materiële hulp ten gunste van kinderen die illegaal verblijven”](#)).

Bovendien kunnen illegale buitenlanders die het land niet kunnen verlaten wegens omstandigheden buiten hun wil (overmacht omwille van medische of administratieve redenen) in bepaalde gevallen gebruik maken van een andere maatschappelijke dienstverlening dan dringende medische hulp (financiële hulp van het OCMW, huisvesting in een centrum, ...).

Ten slotte kan het OCMW in bepaalde omstandigheden beslissen toch andere bijstand (voor huisvesting, voeding, kleding, ...) aan illegalen te verlenen. Dit wordt echter niet bij de wet bepaald en het OCMW is dus niet verplicht deze hulp te verlenen. Als het OCMW toch deze hulp verleent, moet het deze met zijn eigen middelen betalen.

21. Wat moet ik doen als het OCMW mij niet kan helpen?

Het OCMW kan beslissen u niet te helpen omdat u niet voldoet aan de voorwaarden om gebruik te maken van dringende medische hulp ([zie “Aan welke voorwaarden moet ik voldoen om aanspraak te kunnen maken op dringende medische hulp?”](#)).

Indien dit het geval is en u hebt geen ziekteverzekering, dan is er nog steeds “**Medimmigrant**”. Deze dienst legt zich toe op de medische problemen van buitenlanders die in het Brussels Gewest wonen. Voor meer inlichtingen of indien u moeilijkheden ondervindt om medische zorg te krijgen, kunt u contact opnemen met deze dienst.

Het adres is:

Medimmigrant
Gaucheretstraat 164 – 1030 Brussel
Tel. 02/274.14.33/34 – Fax. 02/274.14.48
E-mail: info@medimmigrant.be
Website: <http://www.medimmigrant.be/>
(enkel op afspraak)

22. Waar kan ik terecht als ik nog vragen heb?

Indien u het antwoord op uw vraag niet vindt in één van de fiches op de website www.ocmw-info-cpas.be, of als u nog vragen hebt over bepaalde vormen van bijstand, kan u contact opnemen met het OCMW van de gemeente waar u woont (zie fiche « [de adressen en openinguren van de 19 OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#) »).

